

SAMMANFATTNING AV UTVÄRDERINGSRAPPORT

Kultur med och för personer med intellektuell funktionsnedsättning

– en utvärdering av projekt som erhållit ekonomiskt stöd inom
området kultur och intellektuella funktionshinder 1994–2011

Lennart Sauer
Veronica Lövgren
Institutionen för socialt arbete
Umeå universitet 2014

Program

Moderator	Kjell Stjernholm, <i>Studieförbundet Vuxenskolan</i>
13.00 - 13.10	Annica Thomas, <i>utvärderingsansvarig, Arvsfonden</i>
13.10 - 13.50	Lennart Sauer, Veronica Lövgren, <i>Umeå universitet</i>
13.50 - 14.50	Mariah Levicsek och Jan Sparby, <i>Vild, vacker, vuxen</i> Carina Eriksson, <i>Ånglarna, Hagateatern</i> Marita Jonols, Mats Eriksson och Teater Surra, <i>Sensus</i>
14.50 - 15.20	Kaffe
15.20 - 16.20	Paneldiskussion: Hur kan erfarenheterna från projekten tas tillvara? I panelen: Hans Andersson, <i>Arvsfonden</i> , Anna-Carin Bylund, <i>Folkbildningsrådet</i> , Per Lodenius, <i>Riksdagen</i> , Lars Ohlsson, <i>Köpings kommun</i> , Karin Westling, <i>Kulturrådet</i> .
16.20 - 16.30	Avslutning. Hans Andersson, <i>kanslichef</i>

Sammanfattning

Den här utvärderingen omfattar 48 projekt som under perioden 1994–2011 beviljats projektmedel inom området kultur för och med personer med intellektuella funktionshinder. Totalt har dessa projekt beviljats ca 73,5 miljoner kronor. Syftet med utvärderingen var att tillvarata erfarenheter och kunskaper som genererats genom de 48 projekten. Följande övergripande frågeställningar formulerades:

- Vilka spår lämnar Allmänna arvsfondens pengar och under vilka betingelser lämnar pengarna spår?
- Vilka framkomliga vägar finner projektet och vilka hinder stöter de på?
- Hur upplever målgruppen insatserna?
- Hur många har deltagit i de aktuella verksamheterna?
- På vilket sätt och i vilken utsträckning beskrivs delaktighet för målgrupperna i de aktuella projekten?
- På vilket sätt och i vilken utsträckning ges identitetskategorierna ålder och kön betydelse i projekten?

Uppföljningen och utvärderingen av de 48 projekten har genomförts i tre steg, en dokumentstudie, en enkätstudie samt en fallstudie där sju projekt studerades närmare. Erfarenheter och resultat från dokumentstudien genererade frågeställningar som följdes upp i enkätstudien och vidare genom fallstudien. De tre delstudierna har på så sätt fördjupat det resultat som erhållits från delstudierna var för sig och gett en mer fullödig bild av projekten.

Arvsfondens projektmedel har möjliggjort att det skapats och utvecklats kulturella verksamheter med och för personer med intellektuella funktionshinder. Detta då flera av de utvärderade projekten i olika former lever vidare företrädesvis som daglig verksamhet eller som permanent verksamhet med samma huvudman eller ny huvudman. I många fall lever också erfarenheterna och kunskaperna som genererades vidare och kommer personer med intellektuell funktionsnedsättning tillgodo.

Projektens innehåll och inriktning kan beskrivas via följande tre övergripande kategorier: konst och kulturella uttrycksformer, delaktighet i samhällslivet samt verksamhets- och individutveckling. Dessa kategorier är inte varandra uteslutande då flera av projekten har en inriktning och ett innehåll som kan placeras i minst två kategorier. Antalet deltagare har varierat från fem personer i något projekt till flera hundra i vissa andra. Ur enkätsvaren går att utläsa att ca 1 850 personer med intellektuell funktionsnedsättning deltagit i projektens verksamheter.

Utvärderingen visar också att de olika projekten har betydelse för individuell utveckling, personlig växt och identitet samt upplevelser av meningsfullhet hos projektdeltagarna. En viktig dimension av målgruppens upplevelser är frågan om delaktighet. Målgruppens delaktighet kan beskrivas via i huvudsak tre dimensioner, delaktighet har inte varit ett tema, delaktighet som deltagare eller aktör, samt det vi benämnt som reell delaktighet. Vad avser dimensionerna kön och ålder har projekten kategoriserats utifrån följande kategorier: osynligt kön/ålder, betydelsebärande kön/ålder samt könsmedvetenhet respektive åldersmedvetenhet. Med några få undantag är det dominerade intrycket att projekten behandlat frågan om ålder och kön som om det skulle vara frågan om en homogen grupp, det vill säga projekten tillskriver vare sig ålder eller kön någon större betydelse.

De hinder projekten stött på kan främst relateras till ekonomi och organisation. De framgångar projekten uppgett att de haft kategoriserades i följande kategorier: nått ut, individuell utveckling, lever vidare, skapat kunskap samt uppnått målet.

Avslutningsvis presenterar vi slutsatser av uppföljningen och utvärderingen av de 48 projekten.

- Arvsfondens projektmedel har gjort det möjligt att både skapa och utveckla kulturella verksamheter med och för personer med intellektuella funktionshinder.
- Det finns bredd i projektens innehåll och inriktningsmål, här inryms kultur för kulturens skull och kultur som verktyg, det senare för att möjliggöra utveckling och realisera handikappolitiska mål.
- Verksamheten som projekten bedrivit har inneburit möjligheter till personlig växt och individuell utveckling för deltagarna.
- Verksamheten som projekten bedrivit har haft betydelse för deltagarnas upplevelser av meningsfullhet och identitet.
- I ett flertal projekt var delaktighet för projektdeltagarna en utgångspunkt i genomförandet.
- I majoriteten av projekten var kön och ålder i många avseenden förbisett.
- Flera projekt lyfter fram vikten av engagemang, ideellt arbete och samverkan med andra organisationer, föreningar och den offentliga funktionshinderomsorgen som betydelsefullt för projektens genomförande.
- De ekonomiska och organisatoriska villkoren sågs som det största hindret, både under projekttiden och för möjligheten att verksamheten skulle kunna leva vidare. När det gäller de organisatoriska villkoren så handlar det huvudsakligen om att strukturer i den offentliga handikappomsorgen skapar hinder. Ekonomiska hinder är bristande resurser hos målgruppen och bristande resurser inom och utanför projekten.
- Av de projekt som fått medel från Arvsfonden tenderar etablerade verksamheter att ha större möjlighet att leva vidare efter projektens slut.
- En klar majoritet av projektverksamheterna antingen lever vidare eller har generat kunskaper och erfarenheter som lever vidare.

För frågor, kontakta:

Annica Thomas

E-post: annica.thomas@arvsfonden.se

Telefon: 08-700 08 00

Utvärderingen finns tillgänglig på Arvsfondens hemsida www.arvsfonden.se